

Centre de Reinserció Social RECOLLIM

Centre de Reinserció Social
RECOLLIM

t a l e i a

Centre de Reinserció Social RECOLLIM

Fundació Serveis de Cultura Popular

· 1997 ·

Recollim

Centre de Reinserció Social Recollim
França, 41, soterrani
08907 L'Hospitalet de Llobregat
Tel. i Fax: 336 01 75

Text redactat per Recollim
a petició de la Fundació Serveis de Cultura Popular

Primera edició: maig de 1997

© Fundació Serveis de Cultura Popular

Edició realitzada per Alta Fulla
Passatge d'Alió 10, 08037 Barcelona

Imprès a Grup 4, S. A.
Antoni Bori, 37, 08912 Badalona
Dipòsit legal: B. 20.971-1997
ISBN: 84-8000-086-4

Amb motiu de celebrar el desè aniversari del Centre de Reinserció Social Recollim, ens ha semblat oportú explicar què hem fet, com ens han anat les coses i què fem en el si d'aquesta entitat.

No pretenem donar lliçons. Tampoc creiem que hàgim descobert la sopa d'all. Sí que oferim el que ha estat i és la nostra existència per tal d'enriquir-nos tot compartint-la.

Volem donar les gràcies a totes les persones que van fer possible el nostre naixement i que al llarg d'aquests deu anys ens han ajudat a esdevenir adults. Gràcies a ells encara podem oferir acollida, formació, ocupació i reciclatge a gent que hi està interessada.

Tant de bo que per a tots aquells qui estan en situació de marginació, Recollim sigui un mitjà vàlid per gaudir d'una qualitat de vida millor i per aconseguir inserir-se a la societat de manera crítica, autònoma i constructiva.

■ Venem roba

Gairebé cada dia plantem la paradeta en un municipi diferent. És una paradeta de ferro, de l'estil de les altres, però més senzilla. La muntem a dos quarts de vuit del matí —acostumem a ser dels primers— i un cop muntada ordenem els feixos de roba segons si es tracta de camises, faldilles, pantalons, roba de criatura...

Al principi els de les paradetes veïnes ens miren sorpresos, perquè no entenen que es pugui fer gaire caixa venent roba vella. Ens miren amb un cert aire de superioritat.

També és veritat que hi ha veïns amb els quals progressivament hem fet amistat. Comencem per deixar-nos canvi, després degustem les prunes del seu hort, i en acabat ens expliquem d'on venim, el perquè de tot plegat...

És admirable la capacitat dels clients i clientes d'explicar-te les seves penes. Amb qualsevol excusa: «Busco unos pantalones para mi marido... Sabes? tuvo un accidente, ahora no le entran los de pierna normal.» «Busco un pantalón con peto porque mi

hija tiene que llevar paquete...» «Busco un pantalón fuerte, porque mi hijo es retrasado y los hace polvo en seguida.» Ja podeu pensar que la clientela és molt variada: magribins, parelles joves amb fills petits, dones grans, homes sols, joves que cerquen models d'anys anteriors... En definitiva, gent de pocs recursos, que es fira per pocs diners i surt del pas.

Les companyes de Recollim que aquell dia venem juntes també anem forjant una bona amistat: «Hoy es el cumpleaños de mi Alba, está muy delgada pero el médico dice que está bien...»

Així van passant les hores... fins que arriba l'hora de plegar. També acostumem a tancar la barraqueta dels primers; nosaltres fem «els negocis» a primera hora. Es tracta de tornar a ordenar, a fer feixos, fins que vingui la furgoneta per tornar al magatzem i completar el que calgui per al mercat següent.

Accedir a una autorització per a una plaça de mercat no és gens fàcil, perquè també és un recurs col·lapsat. Demana poc capital inicial i, amb la crisi que patim, molts s'ho han proposat com a sortida.

■ La roba a pes

Als mercats, no hi podem dur qualsevol tipus de roba. Ha de ser la que estigui en bon estat. Si hi falta un botó, si té trencada la cremallera, si està descolorida, si té ni que sigui un petit forat, si és d'adult però d'una talla molt petita... l'experiència diu que no la vendrem.

Hi ha un excedent de roba d'aquest estil, i el que fem és vendre-la a pes. No és gens fàcil trobar algú que et vulgui comprar una roba que «no és original», per-

què ja ha sofert una primera selecció. Bé, o una segona o una tercera, perquè la que ens donen a Recollim ja ha passat per les parròquies, les quals, com és normal, ja han triat la que els interessa.

Quan se sap d'algú que sembla disposat a comprar-la, es fa el ritual de sempre: venir a veure-la; fer uns primers viatges; dir que està malament i tornar a discutir el preu... per deixar-lo tal com havíem quedat en un principi. Per a nosaltres, és una altra font d'ingressos que destinem a beques de formació, sous dels professionals, beques per desplaçaments, manteniment, etc.

■ Donem roba gratuïtament

Les treballadores socials dels ajuntaments veïns i les professionals de Càritas sovint ens demanen roba per a persones que no tenen amb què vestir-se. Està establert que la petició es faci per escrit, després d'haver tingut una entrevista. D'aquesta manera s'aconsegueix que la demanda de roba pugui ser motiu per mirar de solucionar problemes que no apareixen a primer cop d'ull.

No cal dir que aquesta roba els la facilitem gratuïtament.

■ La tria de la roba

Tot aquest muntatge no tindria sentit ni es podria fer si no fos per les persones, prioritàriament dones, que es dediquen a la tria de la roba.

Bàsicament la tria de la roba vol ser i és una eina pedagògica perquè recuperin els hàbits de treball. Més

encara, per il·lusionar-se, per tornar a trobar motius per viure. Per dignificar-se com a persones, per integrar-se a la societat.

Lògicament, el projecte ha de procurar autofinançar-se. Les primeres que ho demanen són les administracions públiques quan se'ls sol·licita alguna subvenció.

A més, per a les persones acollides és motivador, perquè fan, remouen, es cansen físicament, per una feina productiva, que no és un pur entreteniment.

Fins i tot resulta molt motivador per aprendre a llegir i escriure respondre a les necessitats de la «feina»: posar talles als pantalons...

Quan ens arriba la roba, la seleccionem: separem la que no serveix de la que serveix. La que serveix, si cal, la rentem i repassem, perquè tenim màquina de rentar, assecadora, planxa i màquines de cosir. L'ordenem segons si és d'estiu o d'hivern; si es tracta de camises, pantalons o jerseis... i en fem feixos lligats amb corbates. Si és de la temporada en què estem, s'endrega en unes prestatgeries metàl·liques; si és de la temporada vinent, la dipositem en unes paletes protegides amb llençols...

■ La recollida

La roba es passa a buscar amb una furgoneta propietat de Recollim conduïda per un dels responsables de l'entitat, normalment acompanyat de dos homes beneficiaris del PIRMI (Programa Interdepartamental de la Renda Mínima d'Inserció Social).

Acostumen a anar al mateixos llocs periòdicament: parròquies, col·legis religiosos i a casa d'alguns parti-

Recollida de la roba.

Tria i classificació de la roba rebuda.

culars que ens truquen a l'entitat. Nosaltres mai no hem fet la recollida pels carrers de la ciutat.

Descarreguen les peces en un local propietat de la parròquia de Sant Joan Evangelista de l'Hospitalet, que ens n'ha cedit l'ús per un mòdic preu a títol de lloguer. Gràcies a aquest espai, Recollim ha pogut créixer en quantitat i qualitat. Per sobre de tot, ens ha permès d'acollir més persones.

És d'agrair a tots els nostres proveïdors el fet mateix de ser-ho: sense ells no podríem existir! Els hem d'agrair la constància, la paciència, el racó que ens dediquen de temps i d'espai. Els demanem disculpes per les vegades que no hem sabut explicar-nos prou bé o que no hem complert el programa previst. Necessitem que continuïn col·laborant en aquesta tasca social.

■ Les i els protagonistes

Les dones que es beneficien directament de Recollim són caps de casa, que fan de pare i mare alhora. O noies solteres, acollides en alguna institució, que s'han d'estructurar el temps. O bé dones magribines, mentre regulen la seva situació.

Tenen una formació molt limitada. Poques saben llegir i escriure. La seva escola ha estat i és la vida, la cruesa que els ha tocat viure, les lliçons que han hagut d'aprendre a força de cops.

Algunes vénen a Recollim amb un tractament psicològic a mig fer. Es proposen ser més constants en les visites i la medicació que els cal prendre. Els fills són un motiu per continuar lluitant; però també causen problemes, desencís, marxa enrera...

D'altres han estat mares als dotze anys; als quaranta ho són de família nombrosa. Fins i tot han tingut temps per quedar-se vídues. Han de continuar bregant amb els fills casats que s'han quedat a casa o que, després d'un temps de vida de parella, s'han separat. A l'hora de dinar, s'hi afegeixen els néts. La fa-

mília, ella tota sola, gairebé ompliria una classe d'escola.

N'hi ha que suporten els maltractaments del marit; els abandonaments periòdics; els temps de condemna a les presons.

Alguna vegada semblava que arranjaven la seva vida amb un altre home; però han tornat al primer... Hi ha una barreja de fidelitat o/i «val més boig conegut que savi per conèixer». Els homes els mereixen tots la mateixa consideració; però sembla que no puguin viure sense ells... És una relació en la qual han de fer d'autoritat al mateix temps que busquen ser acollides, protegides, compreses, estimades.

Quan sembla que es comencen a encarrilar, la salut se'n ressent. Hi ha com la illusió òptica que abans no tenien aquests problemes. Com si el cos, en uns primers passos, preferís el foc al bàlsam.

De vegades, quan sembla que ja inicien la remuntada, una causa pendent amb la justícia trenca el procés. Són empresonades per complir una condemna per fets de fa anys i això fa més mal que bé: en alguna d'elles ha suposat una caiguda en picat, quedar reclosa en una situació psíquica irrecuperable.

També hem acollit alguna persona que no ha connectat, amb qui no ens hem entès, no hem sintonitzat... A tots ens ha dolgut, però hem hagut de concloure la relació.

Algunes han accedit a un lloc de treball normalitzat o a algun altre recurs. Sempre que ha estat pel seu bé, ens n'hem alegrat, ho hem celebrat i, durant un temps, mentre la persona ha volgut, hem mantingut la relació.

Dues tenen una relació laboral normalitzada a la pròpia entitat com a venedores a les parades.

També els homes, al llarg d'aquests deu anys, han format part de Recollim.

La seva situació, si fa o no fa, pot ser semblant, tot i que no s'hi dóna la dimensió dels fills. Sembla que hi ha més homes que dones en situació de marginació. Sembla que les dones tenen més recursos personals per no caure tan baix, però també és veritat que una dona en situació de marginació pot arribar més al fons del cul de sac que l'home.

L'alcohol és un problema comú, que la societat tolera amb certa facilitat, cosa que fa més difícil de superar-lo.

Estic content de treballar a Recollim. M'ha ajudat l'amistat dels companys (Ramon).

Me ha ayudado a aprender a buscar trabajo y clasificar la ropa, vender en el mercadillo, que no lo había hecho nunca (Eloisa).

Nos dedicamos a poner tallas a los pantalones y a las faldas. Los martes y los miércoles nos dan clases. Los jueves y los martes hablamos de cosas que son importantes para nosotros (Antonia).

He tenido que cumplir un horario, cada día vengo más arreglada; al principio me costaba trabajo venir (Juana).

Recollim me ha ayudado mucho, porque tenía depresión. Me ayuda a estar contenta (María).

També en som protagonistes les persones que hem fet l'opció d'acompanyar aquestes dones i aquests homes. És veritat que ens hi guanyem la vida, però sobretot aprenem a donar-nos suport mútuament per superar les dificultats de la vida. A voltes el rol és confús perquè volem ser amics i educadors alhora. Hem de saber acollir cada persona sense arribar a ser

paternalistes; hem de saber posar límits educatius sense arribar a ser «sergent dels pobres».

Som persones que provenim del moviment d'Adults d'Acció Catòlica, i també hi ha una religiosa Filla de Sant Josep i un capellà obrer.

■ La història d'un gran gest de generositat

Tot sistematitzant les visites que ens arribaven als serveis socials de Càritas de Cornellà, es constataren uns problemes greus: persones sense formació personal i professional; amb edats de 45 anys i més; amb fills en edat escolar.

El grau d'angoixa i desesperació era evident i hi sobrevien problemes psicològics, manca d'afecte, incomprensió de la situació, desprestigi social...

Aquestes persones es resistien a rebre un ajut econòmic, moltes vegades simbòlic, que Càritas els oferia.

Aquest va ser, doncs, l'origen. A partir d'un diàleg profund entre professionals dels Serveis Socials de Càritas, un grup de voluntaris qualificats i sacerdots de l'equip de Cornellà, es va formular un projecte (maig 1987), que posteriorment es va dur a la pràctica, que contemplava l'organització de la recollida, revisió, classificació i venda de roba de segona mà als mercats ambulants.

El projecte exigia comptar amb una sèrie de persones clau per poder-lo endegar i sobretot amb les perso-

nes que en formarien part (els beneficiaris dels Serveis Socials de Càritas amb problemes d'atur i amb responsabilitats familiars).

L'equip inicial era format per Margarita Clarasó, Joan Sanmartí, Ignasi Carreras i Pilar Bugada, essent-ne la responsable Margarita Clarasó, la qual, gràcies a les seves qualitats personals i professionals, ha fet possible que el projecte hagi reeixit i hagi arribat fins avui.

Es va escollir treballar amb la roba de segona mà perquè feia relativament poc temps que Càritas de Barcelona havia tingut una iniciativa semblant: la creació d'una cooperativa per a la recollida domiciliària i la venda a l'engròs de roba d'aquestes característiques. Això ja era una pista. L'altra, era l'experiència de molts anys de tenir un rober a Càritas de Cornellà. La constatació de les persones que s'hi dedicaven, especialment la Sra. Magdalena i la Sra. Carme, era que no solucionaven els casos que presentaven les persones usuàries d'aquest servei. Es repetien molt sovint. I, a més, no esgotaven les grans quantitats de roba donada que arribava a la Parroquia.

Actualment hem mecanitzat la feina: hem adquirit gèbies i posat en marxa un ascensor. També hem contractat una tutora de la selecció de la roba per tal de no carregar físicament els usuaris de Recollim, i assegurar la plena participació de les persones beneficiàries del PIRMI en els diversos programes del projecte.

A finals de l'any 1996, els professionals de l'entitat ens vam constituir en cooperativa —Inser-dona— per tal que el pes de la relació laboral que significaven unes persones contractades no recaigués sobre

una entitat que es va constituir sense afany de lucre i per tal de treballar en règim de responsabilitat.

Potser s'ha perdut una mica el caire familiar dels primers anys; però ens sembla que la nostra feina encara respon a la intuïció inicial: s'ha adaptat a la nova conjuntura i ha ampliat la seva capacitat d'acollida.

■ Les relacions laborals

Sempre estem en una situació d'indefensió, perquè els mercats estan concebuts per a particulars i no per a institucions. Perquè s'hi ven roba nova; no roba vella. Però, sobretot, perquè la nostra activitat econòmica —a diferència del que passa a d'altres països, com ara França— no queda contemplada en la legislació espanyola.

En el nostre cas, com que hi ha persones que vénen regularment a l'entitat, com que fan sempre la mateixa tasca, com que rebem regularment una quantitat de diners... qualsevol magistrat dictaminaria que hi ha una relació laboral incorrecta, i ens sancionaria; la seguretat social imposaria una multa; es produiria una reacció en cadena amb altres persones i institucions semblants a la nostra... Total: hauríem de tancar!

Es fa, doncs, urgent una llei que empari l'anomenada *Empresa Social Solidària*. Tots els partits catalans s'han compromès a defensar-la davant el parlament espanyol, però encara no hi ha res en concret.

Només hi ha dues fórmules per regular la relació amb les persones acollides: una és la contractació laboral i l'altra és que la persona sigui beneficiària del salari social (PIRMI) que concedeix la Generalitat als qui estan en situació de marginació, previ expedient d'un treballador social.

Aquesta faceta «empresarial» també forma part del lot. No hi ha res químicament pur. Cal entrar en el «joc».

Cal ser molt creatius per no tornar a repetir els errors de l'economia capitalista; o, per voler ser més «evan-gèlics» que no ella, per no acabar cometent unes injustícies més grans. Això sí, amb la «millor de les intencions».

Ens cal ser més honrats que ningú; posar-hi el coll com ningú. Però també, quan cal, podem gaudir d'una qualitat de vida laboral millor, perquè no deixem de ser els nostres propis «patrons».

■ Projecte

Justificació del projecte

Aquest projecte s'adreça a persones que estan excloses del món laboral normalitzat i que difícilment hi podran accedir —si no és gràcies a un suport personalitzat— per manca de preparació o qualificació professional i hàbits de treball.

«Recollim» planteja una situació real de certa acció productiva —constatem la demanda creixent de roba de segona mà en bon ús pels efectes de la recessió econòmica— que motiva la inserció social des del vessant laboral.

Perfil de la persona acollida

Dona, casada o sola, d'entre 20 i 50 anys, amb o sense càrregues familiars, en situació d'atur crònic i/o de marginació. Sense hàbits de feina, que no pot accedir als recursos normalitzats existents (plans d'ocupació, cursos de formació ocupacional, formació reglada, Escoles d'Adults) per manca de formació. Amb problemes d'alcoholisme, inestabilitat emocional i físicament autònoma.

Objectius generals

- Educar en els valors que tenen com a prioritat la persona i el seu creixement integral dins la societat.
- Augmentar la qualitat de vida de les persones acollides.
- Orientació i formació professionals.
- Foment de les relacions interpersonals.

Objectius específics

- Responsabilitzar la persona en l'organització de la tasca ocupacional de «Recollim».
- Formar hàbits de treball.
- Vetllar per la formació personal i laboral.
- Implicar la persona perquè prengui consciència de la seva situació i hi doni resposta.

Programes

- *Descobrir potencialitats personals.*
- *Dinàmica de grups:* ambient d'Ajuda Mútua, assemblees, discussions de temes d'actualitat.

- *Formació bàsica d'adults*: nivells d'alfabetització i neoelector, amb atenció individualitzada.
- *Formació laboral*: adquisició d'hàbits laborals, manipulació i reciclatge de teixits, atenció i venda al públic.
- *Orientació laboral*: aprehensió de recursos per a la recerca de feina.

Fases

Per obtenir els objectius fixats, s'estructura la tasca en tres fases —motivació, formació i orientació—, durant les quals es duen a terme els programes esmentats.

- Fase de *motivació*: dura dos mesos i consta de 15 hores setmanals. És un període d'adaptació de la persona acollida a la dinàmica de «Recollim», i a la inversa.

Programes:

- Descobrir potencialitats personals.
- Formació compensatòria.
- Adquisició d'hàbits laborals.
- Dinàmica de grups.
- Fase de *formació*: dura 8 mesos i consta de 20 hores setmanals. Durant els quatre primers mesos s'ensenya manipulació de teixits i es fan quatre hores de reciclatge. Els quatre mesos restants es dediquen a l'atenció i venda al públic.

Programes:

- Formació compensatòria.
- Reciclatge de roba: tria-classificació-cosir-planxar.

- Formació venda i atenció al públic.
- Dinàmica de grups.
- Fase d'*orientació*: dura 2 mesos i consta de 20 hores setmanals.

Programes:

- Formació bàsica d'adults.
- Dinàmica de grups.
- Orientació laboral «Busquem feina»: necessitats del mercat laboral, desenvolupar capacitats laborals personals, aprendre i posar en pràctica tècniques per a la recerca de feina.

Avaluació

Quan la persona accedeix al recurs, es planteja un Pla d'Acció Individualitzat —seguit per l'assistenta social de l'entitat en coordinació amb el treballador social de referència— que recull els diferents àmbits que es desenvolupen a Recollim.

L'avaluació es fa tenint en compte els indicadors d'avaluació de cada programa en què participa la persona acollida i es fa conjuntament amb els responsables de cada àrea i l'assistenta social de l'entitat.

L'assistenta social avalua periòdicament amb el treballador social de referència el procés de la persona atesa en el recurs.

Recursos materials

- Local en règim de lloguer, on es desenvolupen les activitats.

- Dues furgonetes.
- Estructures metàl·liques de parades de mercat ambulant.
- Rentadora, assecadora i planxes.
- Màquines de cosir.
- Suport informàtic.

Recursos humans

- Un coordinador de projecte.
- Un educador responsable del programa de formació bàsica d'adults.
- Un tutor encarregat de la recollida de roba.
- Un tutor encarregat de la venda no sedentària.
- Una animadora sòcio-cultural responsable del programa de manufacturació i reciclatge.
- Una assistenta social per fer seguiment del PIRMI i responsable dels programes de motivació i orientació laboral.
- Un animador responsable de la dinàmica de grups.
- Un voluntari encarregat de l'administració.

Nombre de persones ateses

- Dues venedores a les parades dels mercats.
- Trenta places per acollir persones beneficiàries de la Renda Mínima d'Inserció Social.

Entitats col·laboradores

Generalitat de Catalunya, departament de Benestar Social.

Ajuntament de Barcelona, de l'Hospitalet de Llobregat i de Viladecans.

Càritas Diocesana.

Col·lectius i entitats amb objectius afins.

■ Com es desenvolupen els programes

Orientació laboral

Objectius generals

- Donar a conèixer les possibilitats formatives i professionals a què poden accedir.
- Implicar la persona en el seu propi procés de buscar feina.

Objectius específics

- Donar instruments útils per buscar feina.
- Planificar un itinerari personal per poder-ne aconseguir.

Metodologia

Es parteix d'un enfocament pedagògic actiu, en què la persona busca informació i la selecciona. El programa es du a terme mitjançant el treball personalitzat i el treball en grup.

Sovint es fa ús de la simulació de situacions, necessària per entendre i aprehendre actituds, per veure

els mecanismes del procés de comunicació, per millorar l'expressió oral...

Utilització de recursos per buscar feina: publicacions especialitzades, seccions dels diaris, agències de col·locació...

Avaluació

L'avaluació es fa individualment i en grup a cada sessió. Al final del programa, s'avaluen la dinàmica, els continguts i els nous reptes.

Indicadors que es tenen en compte:

- Recursos assimilats per cada persona i que ajuden a l'hora de buscar feina.
- Canvis qualitatius en l'expressió oral.
- Haver portat a terme l'autoplanificació que s'ha marcat cadascú.
- Participació en el treball per grups.
- Temps concret dedicat a buscar feina fora de l'horari de Recollim.

Descobrir les potencialitats personals

Objectius generals

- Fomentar l'autoestima i la valoració personal.
- Descobrir les capacitats i habilitats personals.

Objectius específics

- Aprendre a relacionar-se en grup.
- Aprendre de la pròpia experiència i de la dels altres.

- Aprofitar l'experiència personal i professional per buscar feina.

Metodologia

Durant sis sessions, en blocs temàtics, les persones participants aniran descobrint i recollint informació sobre si mateixes i contrastant-la amb la d'altres participants.

Avaluació

Indicadors que es tenen en compte:

- Si s'han canviat esquemes tradicionals sobre el rol de la dona.
- Si ha augmentat la informació i la valoració sobre elles mateixes i la tasca que realitzen.
- Si la participació personal ha anat millorant durant el desenvolupament del programa.
- Si la participació en el grup ha anat millorant durant el desenvolupament del programa.

Formació bàsica d'adults

Objectius generals

- Assolir els coneixements i destreses necessaris per a la integració sociolaboral de la persona.
- Donar protagonisme a les persones adultes perquè esdevinguin subjectes de la seva pròpia formació.
- Descobrir els valors de l'heterogènia cultura catalana.

Objectius específics

- Aprendre a partir dels propis coneixements i destreses.

- Valorar-se com a persona que té un bagatge cultural i d'experiències per aportar.
- Aprendre a participar i treballar en grup.
- Aplicar els coneixements i habilitats de la vida quotidiana.
- Estimular l'actitud crítica constructiva.

Metodologia

Es treballa per nivells, en grups reduïts, amb atenció individualitzada.

Es parteix de la quotidianitat (la llar, la família, la situació econòmica, la laboral, l'entorn...) i es motiva l'esforç de l'aprenentatge.

Avaluació

Es a fa tres nivells: inicial, formativa i additiva.

Formació laboral —Programa Marc—

Objectius generals

- Recuperar i/o iniciar hàbits laborals que millorin la situació social i la qualitat de vida.
- Preparar la persona per afrontar els nous reptes sociolaborals.

Objectius específics

- Prendre consciència de la necessitat de tenir feina.
- Aconseguir una participació activa.
- Valorar el treball i reconèixer els recursos propis de cada persona.
- Crear un ambient d'acollida i comunicació.

Dinàmica de grups.

Formació bàsica d'adults.

Adquisició d'hàbits laborals

Objectius

- Recuperar i/o iniciar hàbits de treball.
- Aprendre a treballar amb altres persones.
- Complir l'horari.
- Complir les normes.
- Respectar les companyes i el lloc de motivació laboral.
- Vetllar la presència acurada i els hàbits de treball.

Metodologia

Dins del marc d'un ambient laboral normalitzat:

- Informar la persona de les normes de funcionament de Recollim.
- Acompliment de l'horari per entrar, sortir, esmorzar...
- Evolucionar en la presència personal amb roba neta, tant de treball com de carrer.
- Rentar-se les mans abans d'esmorzar o després d'una feina amb la qual s'hagin embrutat.
- Portar justificants per escrit de les absències a Recollim.
- Els llocs comuns han de quedar endreçats després de haver-ne fet ús.

Avaluació

Indicadors que es tenen en compte:

- Si compleix l'horari.
- Si compleix les normes.

- Si evoluciona en la presència.
- Si respecta l'ús dels llocs comuns.
- Si és constant en els hàbits d'higiene personal.
- Si les absències són justificades per escrit.

Reciclatge tèxtil

Destinatàries: dones acollides en el Centre de Reinserció Social Recollim i que es troben en la fase de Formació Laboral.

Objectius

- Potenciar la promoció i l'autoestima personal per mitjà de la formació.
- Adquirir coneixements sobre teixits que ajudin a l'hora de buscar feina i en la dinàmica de la pròpia llar.
- Aprendre les diferents operacions necessàries per a la confecció de tipus de peça per a la llar i amb roba reciclada.

Metodologia

El programa consta de dues parts. Durant la primera, s'ensenya a cosir a mà i s'aprèn el funcionament i el domini de les diferents màquines.

Objectius d' aquesta primera part:

- Utilització correcta de la màquina plana i la planxa.
- Coneixement dels diferents tipus de teixits i fils.
- Pràctica d'apreciació de longituds.

- Aprenentatge de les diferents operacions necessàries per confeccionar diferents tipus de peça per a la llar i amb roba reciclada.
- Introducció d'hàbits com la constància i la responsabilitat.

Superats els objectius de la primera part, les persones passen a un segon nivell, en el qual practican els continguts apresos fins aquell moment per tal de perfeccionar la qualitat de les operacions i adquirir un ritme de treball.

Objectius de la segona part:

- Realització de les diferents costures de màquina plana amb una qualitat i un temps òptims.
- Adquisició d'hàbits de treball: puntualitat, respecte, constància, assistència, utilització i cura de les màquines, responsabilitat, creativitat.
- Adquisició d'un ritme de treball constant.

Avaluació

Diària: les persones participants han d'omplir diàriament el seu full de treball, on consten les feines que han fet i el que han après.

Mensual: entrevista amb l'educadora, en la qual es fa l'avaluació conjunta dels objectius marcats, tant pel que fa a l'assoliment dels coneixements sobre teixits i laborals com pel que fa al procés personal.

Final: entrevista personal amb l'educadora i reunió amb el grup, on s'avalua la consecució dels objectius tant a nivell personal com de grup.

Taller de costura.

Posant la roba a punt.

Manipulació i recollida

Objectius

- Aprendre a mantenir un ritme de treball.
- Aprendre com fer anar la rentadora i la selecció de teixits.
- Posar talles a pantalons i faldilles.
- Reciclar la roba de segona mà.

Activitat

Càrrega i descàrrega:

- Recollir el paquet de manera adequada, mirant que no es trenqui, amb agilitat i sense fer-se mal.
- Fer servir de manera correcta les gàbies: càrrega i descàrrega; obrir i tancar.
- Tenir en compte la relació força-pes per no treballar més del compte.

Tria i recollida:

- Col·locar les bosses de manera còmoda, a l'alçada adequada, per evitar lumbàlgies.
- Procurar no trencar les bosses: obrir-les amb les mans i recuperar-les.
- Treure les peces de roba per veure'n l'estat. Primer es mira la peça en general, després, amb detall: per davant, darrera, dins, els colls, botons, cremalleres, punys...
- Col·locar bé la roba reciclada, al seu lloc, ben api-lada.
- Col·locar la roba rebutjable en bosses ben lligades i dipositar-la a les gàbies.

- Fer paquets amb la roba reciclable, lligar-los bé i col·locar-los a lloc sense barrejar-los.
- Classificar la roba segons la temporada: d'hivern i d'estiu.
- Fer anar la rentadora: seleccionar els teixits per rentar-los adequadament.
- Prendre la mida de les faldilles i pantalons i posar-hi l'etiqueta corresponent.
- Respectar el material i el material de transport.
- Respectar els llocs on es va a buscar roba.

Avaluació

Indicadors que es tenen en compte:

- Si aprèn i manté el ritme de treball.
- Si recicla la roba de segona mà tant a Recollim com a la pròpia llar.
- Si utilitza el material convenientment (rentadora, assecadora, cinta mètrica, gàbies).

Venda i atenció al públic

Objectius:

- Ubicar la persona en una situació fora de l'àmbit protegit del magatzem per tal que desenvolupi el que ha après a nivell teòric en els diversos programes (formació compensatòria, dinàmica de grups i hàbits de treball).
- Mostrar autonomia personal en les respostes que ha de donar a situacions noves en què es pot trobar.
- Valorar la seva presència personal i la higiene, motivada per l'atenció al públic.

- Experimentar la realitat de la feina, que es verifica en la monotonia de la quotidianitat, les inclemències del temps, la paciència en el tracte amb el públic, fer sempre un mateix tipus d'activitat...
- Mostrar capacitat de diàleg per tal de respondre a les demandes del públic (preu dels articles) o de donar raó de qui som i per què venem roba de segona mà.
- Redescobrir la necessitat de la formació per tal de poder respondre a les tasques que es demanen en una feina d'aquest estil.
- Agafar la confiança personal necessària que possibilitarà a la persona la decisió de sortir del recurs per enfrontar-se a una situació de normalització i integració laboral.

Metodologia i procés

1. Aprenentatge immediat i directe en el propi magatzem tot atenent persones que vénen a comprar roba a la botiga «experimental» creada per aconseguir aquests objectius.
2. Participar regularment durant un temps determinat en alguna de les parades que l'entitat munta habitualment als mercats.
3. Informació sobre els tràmits per aconseguir una llicència de venda no sedentària.

Avaluació

Indicadors que es tenen en compte:

- Puntualitat.
- Saber muntar la parada.
- Respondre a les preguntes dels clients.

- Tornar canvi.
- Ordenar la parada.
- Reordenar la parada.

Dinàmica de grups

Objectius generals

- Participació, implicació i protagonisme de totes les components del grup.
- Descobrir, potenciar i educar en els valors que tenen com a prioritat la persona i el seu creixement integral dins la societat.
- Fomentar les relacions interpersonals.
- Prendre consciència de les seves limitacions estructurals.

Objectius específics

- Crear un clima de grup, per tal d'aprofundir tot impuls que es faci patent amb una intensitat real.
- Fomentar el seguiment personal.
- Desvetllar l'esperit crític i constructiu.
- Desvetllar la necessitat de formar-se.
- Desvetllar les ganes i la necessitat de posar mitjans per tal de superar les precarietats estructurals.
- Fomentar la capacitat d'empatia: posar-se «dins la pell de l'altre».

Metodologia

- Anar dels temes d'interès general a aspectes de la personalitat de cadascú.

- Anar, progressivament, de temes teòrics a dimensions personals.
- Anar, progressivament, de la centralització en la mateixa persona a l'atenció de les altres components del grup.
- Procurar la participació equitativa de tots els membres del grup.
- Aprendre a dialogar tot respectant el torn de paraules; captant l'opinió de l'altre; no interpretant; admetent les diferents opinions; argumentant la pròpia; saber confrontar.
- Assumir la responsabilitat personal de la participació.
- Resumir els temes de què s'ha tractat a cada sessió, per tal de prendre'n consciència.
- Valoració de les participants.

Activitats

- Reunió setmanal.
- Concreció de temes triats entre tots i d'interès general.
- Debat dels temes.
- Explicitació de tècniques: jocs, pictogrames, dramatització, retroalimentació, dilemes morals, tècniques de comunicació verbal i no verbal...

Avaluació

Indicadors que es tenen en compte:

Si la persona aconsegueix els objectius proposats.

■ Dimensió ecològica del que fem

Volem fer nostres les paraules del Grup Ecologista de Nou Barris quan diuen que vivim en unes societats habituades a la cultura d'usar i llençar i que, per aquest camí, la terra s'està convertint cada cop més en un immens abocador. Els residus urbans són l'exemple més clar de les societats de consum.

Les nostres actituds i els nostres hàbits quotidians, tant els individuals com els col·lectius, tenen més importància i més transcendència del que sembla. Hàbits que poden canviar amb la nostra decisió. Un comportament diari més ecològic és alhora més solidari si optem per ser part de la solució i no del problema de la crisi ecològica. El problema dels residus urbans és un dels exemples del malbaratament de recursos a les nostres societats consumistes del Nord, el qual va en detriment del països més pobres, del quart món i de les generacions futures.

Recollim participa des de l'octubre de 1994 a l'Asociación Española de Recuperadores de Economía Social Solidaria com a soci fundador.

Més tard, es va veure la necessitat de crear l'Associació Catalana de Recuperadors d'Economia Social Solidària (ACERES), i Recollim també hi ha estat present des de la seva gestació. A finals de 1996 es posa en marxa un conveni entre ACERES i el departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya per crear punts de recollida de material reciclable dins del territori dels col·legis públics.

Ara estem creant, a nivell de Catalunya, l'Associació d'Empreses d'Inserció Social i Economia Solidària.

■ Conviccions religioses

Tot i que el nostre objectiu és estrictament social, de la nostra fe en el Déu de Jesús de Natzaret podem extreure el que haurien de ser les actituds bàsiques en la nostra relació amb la persona en situació de marginació.

El ferro s'agusa amb el ferro, i l'home s'afina al contacte amb el proïsme (Pr. 27, 17).

També sóc un home mortal igual que tots els altres; un cop nascut, també vaig xuclar aquest aire que és de tots, i vaig caure en la mateixa terra que tots caiem; i el meu primer crit igual que tothom, foren plors (Sv. 7, 3-5).

Feliç el qui s'interessa pel pobre desvalgut (Salm 41).

Fa justícia als oprimits, dóna pa als qui tenen fam, deslliura els presos, dóna la vista als cecs, redreça els vençuts, protegeix els forasters, manté les viudes i els orfes (Salm 146).

Tots aquests textos, i d'altres que podríem citar, ens mostren la igualtat radical que hi ha entre les dones i els homes; tots patim la mateixa condició humana. Tots ens hem de posar al mateix nivell davant Déu. El Déu de Jesús de Natzaret que sempre està disposat a recomençar; a fer de nou una aliança salvadora amb el seu poble.

És el mateix Déu que aposta a favor del dèbil, del desvalgut. Si Jesús els anomena Benaurats és precisament per aquesta atenció primordial de Déu.

Recollim vol ser un espai on es pugui viure, a tots els nivells i amb totes les persones que en formem part, «La claror de la seva mirada». Volem que no només sigui una bona intenció; volem que sigui una realitat aquí i ara.

Ens sabem limitats a nivell personal i com a projecte. És des d'aquesta precarietat que volem ser creatius, volem estar disposats a demanar perdó i a perdonar; volem celebrar el Déu que també avui ens salva!

Criteris

Tot plegat ens ha permès de formular el que haurien de ser les línies de la nostra actuació.

- Tota persona és imatge de Déu. Tots, en néixer, som prínceps o princeses. És la vida la que s'entossudeix a demostrar-nos que som granotes.
- Tota persona duu al seu interior la capacitat suficient per anar endavant; sempre que compti amb l'ajut adequat.
- Tota persona té una responsabilitat intransferible; és quelcom que ningú pot fer per ella. Que ningú pot estalviar-li.
- Des de la meva situació precària, des de la meva debilitat, puc aconseguir arribar a un acord perquè tots dos ens ajudem a superar les nostres dificultats personals. Des de la prepotència, des de la superioritat, tinc poca cosa a fer.

- El que uneix les persones és el treball comú, suar junts, superar les dificultats amb la mútua col·laboració.
- La participació de la pròpia persona en l'itinerari que se li ofereix és primordial per aconseguir les fites.
- Mantenir la convicció profunda que la persona que tinc davant pot continuar creixent indefinidament. No deixar ningú per inútil.
- Adquirir el sentit del pobre és sobretot la meua responsabilitat davant del pobre. Sense criticar-lo. Demanant-li perdó per no haver estat sempre prou generós i sol·lícit.

■ Temps nous

Cal donar respostes noves, adients als moments que corren. Els temps canvien. Cal ser creatius, imaginatius, eficaços a l'hora de voler respondre a les necessitats de la gent que demana ajut.

Sovint vénen persones que ens volen ajudar, però amb formes i maneres de temps passats; amb la voluntat de predeterminar el destí, la utilització de la seva donació. En el ram de la roba de segona mà, ha canviat molt la manera d'aprofitar-la. Han sorgit diversos col·lectius, d'iniciativa social o promoguts per Càritas; també algunes persones particulars que comercialitzen la roba per guanyar-s'hi la vida. En canvi, hi ha persones donants que continuen dient: «Abans de vendre la roba, prefereixo llençar-la.»

Certament, ens podem preguntar si l'oferta que ens fan respon a les conviccions bàsiques de tota obra

caritativa: gratuïtat, sentit educatiu, promoció de la persona que rep, reinserció, satisfacció de les necessitats elementals. Observem que és més fàcil donar ajuts puntuals, per exemple una aportació econòmica per una vegada, que no pas trobar persones que mantinguin una constància en l'acció, per petita que sigui. Així, requereix més generositat dedicar un racó de la parròquia, una habitació, a recollir-hi roba —amb les conseqüències que comporta d'estar pendent d'obrir quan la vinguin a buscar, amb el risc que no passin a «treure't aquell mort de sobre» en el moment convingut— que no pas aquell ajut puntual.

Però també és veritat que els diversos col·lectius no estem prou atents als donants, que no els expliquem prou clarament el procés, el destí, els beneficis que comporta una acció solidària determinada. Val la pena que uns i altres dialoguem, ens comuniquem, per tal d'aprofundir en la nostra acció caritativa.

■ Procés d'acostament

Hem descobert, a partir de l'experiència quotidiana, un itinerari a recórrer per la persona que vol relacionar-se, com a professional o com a voluntari, amb persones en situació de marginació.

– En un primer moment és la sorpresa, l'admiració, la compassió per les persones que la vida ha tractat més cruament que a un mateix. És la temporada que «infla el cap» a tothom que veus del que descobreixes a cada passa.

– Més tard t'adones que les persones en situació de marginació no són ni molt menys uns sants. Que ells també saben posar el dit a la llaga i cargolar-lo. És la

temporada en què et tornes el «sergent dels pobres»: «Què s'han cregut! Que s'ho guanyin!»

– De mica en mica vas descobrint que cap de les dues posicions és l'adequada.

Nosaltres no som els bons ni ells els dolents. Nosaltres no som els perfectes ni ells els imperfectes...

Cal arribar a l'acord d'ajudar-nos mútuament per tal de superar les dificultats que ens planteja la vida. Tots necessitem la col·laboració dels altres per seguir el nostre procés de creixement.

– Ens cal un temps llarg d'observació de la realitat; de callar molt i només escoltar sense treure conclusions precipitades.

– Ens cal un temps llarg de dedicar-nos-hi; amb les persones no s'hi pot «experimentar». No podem anar de «tastaolletes».

– Ens cal capacitat d'admiració; d'adonar-nos de les coses noves que sorgeixen al nostre entorn.

– Ens cal capacitat de jugar; d'alegrar-nos amb l'altre; capacitat de riure amb l'altre; mai de l'altre.

– Ens cal capacitat, malgrat tot, per trobar la felicitat; per trobar els veritables motius per lluitar a la vida; per reeixir en el nostre procés de creixement mutu.

– Ens cal capacitat per assumir la contrarietat, per no deixar-ho córrer tan bon punt comencen les dificultats.

– Ens cal capacitat de treballar en equip; no podem anar de franc tiradors per la vida.

– Ens cal capacitat de contacte amb la realitat; del sentit comú que és fruit d'anys de dedicació.

La paradeta al mercat.

- Ens cal capacitat de conversió, d'aprenentatge, de demanar perdó i perdonar.
- Ens cal capacitat de saber quins són els nostres límits i del projecte en què ens hem ficat; acceptar-los, assumir-los.
- Ens cal la capacitat de respectar la llibertat de l'altre; nosaltres oferim el que som, el que sabem, les ganes de fer un tros de la vida plegats; però en definitiva és l'altre qui té l'última paraula si ens vol com a companys de camí.

A voltes només podrem dir: «No n'he sabut més...» I l'altre també haurà d'assumir la part de responsabilitat que li pertoca en l'aparent èxit o fracàs del seu procés.

■ Procés de recuperació

A les nostres entitats de tant en tant som testimonis de veritables miracles! El que ens cal recordar sempre és que aquests miracles no són instantanis.

1. Cal tocar fons: a vegades no podem començar un procés de creixement fins que la persona en situació de marginació no pren consciència del seu estat. Mentre negui l'existència del problema, els altres poc hi podrem fer!
2. Cal proposar-s'ho: «Vull sortir-me'n!» Fer un programa, preveure un camí a fer, donar les primeres passes.
3. Cal demanar ajuda: sol és molt difícil; mentre es cregui autosuficient, malament rai!

4. Cal mantenir-se: és el temps qui ens dirà si el problema està resolt o si encara hi ha moltes possibilitats de fer marxa enrera.
5. Cal superar les crisis: quan encara no gaudim del que serà la superació del problema; però continuem «enganxats» a la situació que ens proporcionen felicitats puntuals efímeres.
6. Cal que ho notin els altres: els altres comencen a dir-li que el troben millor, que fa més bona cara.
7. Cal que s'ho noti ell mateix: que gaudeixi de la nova situació, que frueixi del nou estat de salut, d'inserció, en què es troba.
8. Cal que el temps confirmi que anem pel bon camí: que ja no li calgui que els altres estiguin per ell. Per si mateix, al bell mig de la quotidianitat, es manté en la nova situació.

■ Perspectives de futur

Anar cap a l'autofinançament del projecte, malgrat que les administracions públiques haurien de continuar donant-nos suport.

Anar cap a la normalització de l'empresa social solidària que reguli l'existència de col·lectius com el nostre que es dediquen a la recuperació de materials i al mateix temps amb una perspectiva social d'inserció.

Anar cap a l'especialització dels col·lectius que som al mateix camp i trobar camins eficaços de col·laboració social i tècnica.

<i>Introducció</i>	5
<i>Què fem</i>	7
Venem roba	7
La roba a pes	8
Donem roba gratuïtament	9
La tria de la roba	9
La recollida	10
<i>Qui ho fem</i>	
Les i els protagonistes	13
<i>Des de quan ho fem</i>	17
La història d'un gran gest de generositat	17
<i>Com ho fem</i>	21
Les relacions laborals	21
Projecte	22
Com es desenvolupen els programes	27
<i>Per què ho fem</i>	41
Dimensió ecològica del que fem	41
Conviccions religioses	42
Criteris	43
Temps nous	44
Procés d'acostament	45
Procés de recuperació	48
Perspectives de futur	49

1. TRAJECTE LABOR (exhaurit)

És una cooperativa d'educadors especialitzats que pretén la reestructuració de la personalitat dels joves, a través de la convivència i la participació social.

2. CENTRE DE FORMACIÓ I PREVENCIÓ DE MATARÓ

Actua en el camp de la prevenció i la reinserció social de joves inadaptats. Opta per acollir activament la demanda concreta de cada noi i noia que s'hi adrecen.

3. MOVI D'A

Moviment d'aturats del barri de la Mina, de Sant Adrià de Besòs. És una associació que té per objectiu l'ocupació juvenil. Pretén la integració dels joves al món laboral i a la societat on viuen.

4. LA VOLA

És una entitat que treballa en el camp de l'educació ambiental. Pretén que la societat, i en especial l'escola, participi activament en la solució dels problemes del medi ambient.

5. FUSTALL

És una associació que treballa en la formació i en la inserció social de nois amb problemes de fracàs escolar, en atur, propers al món de la delinqüència i la drogodependència.

6. MOVIBAIX

És un moviment educatiu en el temps lliure infantil i juvenil del Baix Llobregat. Ofereix serveis als centres d'esplai i als ajuntaments de la comarca amb un caràcter de servei públic.

7. EDUCACIÓ D'ADULTS A LA PERONA

Una experiència compromesa en la transformació de les deplorables condicions de vida de la comunitat gitana de la Perona, un barri de barraques desaparegut a Barcelona.

8. AULA-TALLER CRUÏLLA

És un servei que s'adreça a nois i noies dels barris barcelonins de Ciutat Me-

ridiana, Torre Baró i Vallbona que han deixat l'escola i no treballen.

9. CEPA (Centre d'Ecologia i Projectes Alternatius) (exhaurit)
Associació ecologista, científica i independent, que es proposa dotar d'una cobertura tècnica els grups de base i els moviments populars que promouen la defensa del medi i la qualitat de vida.

10. ESCOLA D'ADULTS LA VERNEDA-SANT MARTÍ

És un centre educatiu amb un projecte pedagògic i social definit: públic, pluralista i participatiu, integrat en el barri. Actua en la línia del que s'anomena desenvolupament comunitari.

11. CASAL DELS INFANTS DEL RAVAL

És un servei que té com a objectiu proporcionar als nens i nenes del barri del Raval de Barcelona l'esbarjo, l'educació i d'altres condicions de vida de què estan mancats però als quals tenen dret.

12. EXPERIÈNCIES D'ALFABETITZACIÓ

Tres col·lectius d'alfabetització —d'Osona, Castelldefels i la Mina— posen en comú les seves experiències i hi reflexionen conjuntament.

13. CLUB INFANTIL JUVENIL BELLVITGE

És una entitat pionera en l'educació en el lleure en el nostre país que presta un servei a la societat, des del barri de Bellvitge, a través de l'educació en l'esplai i el temps lliure.

14. TALLER ELS TRES TURONS

És una associació del barri del Carmel de Barcelona que treballa per a la rehabilitació i reinserció laboral i comunitària de persones amb trastorns psíquics.

15. TRINJJOVE

Una experiència de desenvolupament local a través de la promoció ocupacional, la inserció laboral, la informació i el lleure creatiu.

16. L'ESCOLA DEL BAIX

És una escola de formació de monitors i un centre d'investigació i documentació sobre l'educació en el lleure infantil i juvenil, a la comarca del Baix Llobregat.

17. CP'AC

Centre de Promoció i Gestió d'Iniciatives d'Autoocupació Juvenil de Catalunya. És un equip de joves professionals dedicats a l'assessorament en la creació de petites empreses i a la formació d'emprenedors.

18. ESCOLA DE L'ESPLAI

Ofereix cursos d'animació sociocultural i d'educació en el lleure, social i ambiental, contemplant alhora les dimensions humana i transcendent.

19. CASAL INFANTIL I JUVENIL DE MARIANAO

Des que, l'any 1985, el moviment de joves del barri de Marianao (Sant Boi de Llobregat) va ocupar un edifici il·legal a tall de *squatters* fins avui, el CIJM ha desplegat una intensa activitat social.

20. UN MODEL D'ESCOLA DINTRE DE LA PRESÓ

L'experiència de cinc anys de treball docent a l'escola de la presó de dones «Concepció Arenal» i a la presó d'homes «Salvador Dalí». Una tasca educativa ben poc coneguda i en un context marcat per una dura problemàtica social.

21. CASAL DE CULTURA DE SANTA COLOMA DE GRAMENET

L'any 1976 un grup de persones sensibilitzades del barri de Santa Rosa va organitzar-se per impulsar un moviment de cultura popular compromès en la transformació de la societat des de la base.

22. EL SERVEI COLÒNIES DE VACANCES

És una entitat amb més de 25 anys d'història, amb vocació envers els infants, l'educació i la cultura. Actualment ofereix serveis de suport i d'infraestructura, fonamentalment cases de colònies.

23. ESCOLA D'ADULTS CONCÒRDIA

L'any 1975 sorgiren arreu de Catalunya diferents nuclis d'escoles d'adults lligades a moviments populars i d'ense-

nyants: un d'ells era el de Sabadell. El curs 1989-1990 diverses escoles s'unificaren en el Centre d'Adults Concòrdia.

24. ÀREA CULTURAL ORIOL

En el barri del Riu Nord, a Santa Coloma de Gramenet, un grup de persones desplega, des de l'any 1980, una tasca social, cultural i humanista adreçada a un col·lectiu que comprèn des dels infants i el jovent fins a la tercera edat.

25. MOVIMENT DE CENTRES D'ESPLAI CRISTIANS

Una realitat eclesial que està caracteritzada pel fet de proposar un projecte educatiu en el temps lliure a través d'una institució educativa com és el centre d'esplai.

26. EL SAFAREIG. GRUP DE DONES FEMINISTES DE CERDANYOLA

És un grup plural, amb dones de diferents orígens i concepcions. El fet de ser un grup «de poble» possibilita d'incidir en la realitat del municipi i de participar activament en la creació de serveis i activitats per a les dones.

27. FORMACIÓ PROFESSIONAL I PRÀCTIQUES A L'EMPRESA A CATALUNYA

La reactivació econòmica a partir de la primera meitat dels anys vuitanta va fer emergir un nou model de transició al treball, que valora la formació de base i les capacitats de polivalència i d'iniciativa.

28. ESCOLA D'ACCIÓ ESPECIAL F. GARCÍA LORCA

L'experiència va començar el curs 1980-1981, al barri de Sant Roc, a Badalona. Va sorgir per acollir els nens i nenes —principalment de famílies gitanes— que, a causa de la seva marginació, no havien estat escolaritzats.

29. MINYONS ESCOLTES I GUIES SANT JORDI DE CATALUNYA

Engloba un total d'11.000 nois i noies d'uns 150 agrupaments, pertany a l'Escoltisme i Guiatge Catòlic i segueix els principis i el mètode fundat per Lord Baden-Powell, adequat a l'actualitat i adaptat a la realitat social i nacional de Catalunya.

30. FUNDACIÓ SANT PERE CLAVER
Des de la seva creació l'any 1987, la seva tasca assistencial envers les persones desvalgudes s'ha desplegat de forma sorprenent: el Grup Menjadors d'Infants, el Centre Obert Arrels, el Servei d'Acollida Els Quatre Vents.

**31. COLLECTIU DE CULTURA
POPULAR DE SANT VICENÇ
DELS HORTS**

Sorgeix l'any 1982 d'un grup de professionals de l'ensenyament, animadors de grups de joves i gent amb inquietuds envers el món juvenil.

32. CAN ENSENYA S.A.L.

És el resultat d'un procés iniciat l'any 1977 a Nou Barris (Barcelona) per una Cooperativa-Taller que treballava amb criteris terapèutics en un col·lectiu de minusvàlids.

33. CENTRE ESCLAT-BELLVITGE

El Centre Esclat-Bellvitge és una entitat sense afany de lucre que promou diversos projectes socioeducatius adreçats a tota la població del barri, infants i joves, si bé incideix d'una manera especial en els col·lectius d'inadaptats i en la població en situació de risc.

34. CASAL L'AMIC DE CAMPCLAR

Campclar és un dels barris tarragonins amb problemàtiques socials més greus. Des de 1983, un grup de joves inicia una tasca educativa que desemboca, l'any 1988, en la creació del Casal l'Amic.

**35. PROGRAMA SOCIAL
DEL COL·LEGI SANT IGNASI**

Es basa en el voluntariat social i la sensibilització envers la marginació. Des de l'escola es pretén que l'alumnat realitzi un procés de conscienciació que porti a un compromís de vida al servei dels altres i en favor de la justícia.

**36. ADSIS (Associació de Serveis
d'Iniciativa Social)**

És una entitat que promou i realitza serveis i activitats de caire social. D'entre els seus projectes hi ha els Tallers d'Iniciació Professional, el Centre Obert «Pàrula» i Xarvol, xarxa de voluntariat.

37. GRANJA-ESCOLA SINAI

Un projecte per a joves que no poden integrar-se ni a Formació Professional ni

al món laboral. «Per a adolescents que l'escola no entén: una escola diferent».

38. COLLECTIU RONDA

Despatx d'advocats creat l'any 1972. Actualment segueixen en la tasca sobre les bases ideològiques d'unitat, independència, democràcia de base i anticapitalisme, des d'un model autogestionari; així de clar.

39. LA SAMBA KUBALLY

És l'Escola Africana d'Adults de Santa Coloma de Farners. Està compromesa en la recerca d'un model d'intervenció en matèria de formació de treballadors estrangers extracomunitaris.

**40. EL CENTRE D'ACOLLIMENT
PER A AFRICANS
SANT PAU DE MATARÓ**

Neix l'any 1983 a partir d'una interpel·lació que es fa la comunitat parroquial: què podem fer en favor dels africans que viuen a la zona? La resposta és un conjunt d'activitats i serveis de tot tipus.

41. ATENEU POPULAR SANT ROC

Des de la seva fundació l'any 1987, és un nucli dinamitzador d'aquest barri badaloní. Els seus objectius s'actualitzen de curs en curs a fi de respondre a les necessitats i als reptes.

42. SETEM

És una ONG de cooperació internacional, però no es dedica a la recaptació de fons ni al finançament de projectes de desenvolupament al Tercer Món. El seu capital són els seus voluntaris, formats i capacitats per a «col·laborar i aprendre».

43. GRUP DE SOLIDARITAT AKWABA

És una entitat nascuda l'any 1992 de l'agrupament Escolta Arrels al barri de Collblanc-Torrassa, de la ciutat de l'Hospitalet. Formada per joves, adults i gent gran, col·labora i organitza campanyes humanitàries i accions puntuals dirigides a la gent més necessitada de l'Hospitalet i del Tercer Món.

**44. ASSOCIACIÓ D'ESPECTACLES
INFANTILS I JUVENILS
ALS BARRIS LA RODA**

Moviment format per nombroses entitats infantils, juvenils i culturals de prop de quaranta barris i poblacions de Catalu-

nya. Programa espectacles per a infants als barris durant el curs escolar, un cop al mes. Organitza, també, tallers de reciclatge adreçats als joves i als monitors que estan en contacte amb els infants i s'ocupen de la seva educació en l'àmbit no formal. Una vegada l'any, fa la «Tam-borinada».

45. FUNDACIÓ ENGRUNES

Entitat d'Esplugues de Llobregat que treballa al costat dels marginats amb l'objectiu de fer camí conjuntament amb ells i de lluitar contra la injustícia social, actuant des de dues perspectives: el treball com a instrument vertebrador i normalitzador, i el creixement personal com a via per esdevenir lliures, feliços i autònoms.

46. L'ATENCIÓ SANITÀRIA ALS IMMIGRANTS. L'EXPERIÈNCIA DEL CONSORCI SANITARI DE MATARÓ
El Consorci Sanitari de Mataró ha afrontat el repte d'oferir atenció sanitària als immigrants africans, des de l'actitud de reconèixer el fet de la diversitat cultural i ètnica, i de combatre els tòpics imperants sobre la medicina de la immigració.

47. XARXES D'INTERCANVI DE CONEIXEMENTS

Són un espai de trobada i de relació entre persones interessades a intercanviar coneixements, sabers i experiències en un context de comunicació mútua. Es basen en la reciprocitat i en les relacions igualitàries. Els intercanvis són totalment desmonetaritzats.

48. COORDINADORA CONTRA LA MARGINACIÓ DE CORNELLÀ

La Coordinadora intenta resoldre els problemes de feina, d'habitatge, de toxicomanies i de salut del col·lectiu menys afavorit de la societat i millorar les condicions de vida dels presos.

49. ASSOCIACIÓ ESBARGI

Esbargi (Educació Social Barris Giro-nins) és una associació d'educadors socials sense afany de lucre que des de l'any 1989 treballa per a la prevenció de la infància en risc social.

50. CA LA DONA

Espai físic i simbòlic de dones i grups vinculats al Moviment Feminista. S'hi fan debats, tertúlies, seminaris, festes, etc. Hi ha biblioteca, arxiu especialitzat i serveis d'informació. Edita una revista.

Subscripcions i comandes:

FUNDACIÓ SERVEIS
DE CULTURA POPULAR
Provença, 324, 3r
08037 Barcelona
Telèfon (93) 458 30 04
Fax (93) 458 87 10
E-mail: fserveis@troc.es

Experiències de Pedagogia Social

Amb la col·lecció d'opuscles «Taleia» la Fundació Serveis de Cultura Popular pretén fer conèixer les nombroses i variades experiències de pedagogia social que es realitzen al nostre país, sovint poc conegudes i reconegudes.

No és en va que la col·lecció porta el nom de «Taleia»: per crear-les i dur-les a la pràctica calen grans dosis d'imaginació, de constància i de solidaritat.

Esperem que aquestes publicacions fomentin l'intercanvi i impulsin noves iniciatives.

Recollim

El Centre de Reinserció Social Recollim s'adreça a persones que estan excloses del món laboral normalitzat i que difícilment hi podran accedir, si no és a través d'un suport personalitzat, per manca de preparació o qualificació professional i hàbits de treball.

A partir de la recollida, recuperació i venda de roba de segona mà Recollim planteja una situació real d'acció productiva que motiva la inserció social des del vessant laboral. Vol ser un mitjà vàlid per a les persones que estan en situació de marginació, perquè gaudeixin d'una qualitat de vida millor i aconseguixin inserir-se a la societat de manera crítica, autònoma i constructiva.

